

## บทคัดย่อ

ชื่อภาคานิพนธ์ : ทศนคติของนักปกครองท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อผู้เขียน : นายรณรงค์ นครจินดา

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปีการศึกษา : 2544

---

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงระดับทัศนคติของนักปกครองท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อระดับทัศนคติของนักปกครองท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ประชากรที่ได้ศึกษา ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ของอำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ทั้งหมด 3 ตำบล 37 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 120 คน

ผู้ศึกษาได้ศึกษาทัศนคติของประชากรที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน พบว่านักปกครองท้องถิ่น มีระดับทัศนคติในมิติด้านการป้องกันและด้านการบำรุงรักษาอยู่ในระดับที่สูงมาก รวมทั้งมิติด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม ก็อยู่ในระดับสูงมากเช่นเดียวกัน โดยพบว่าด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีค่าสูงสุด รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านพฤติกรรมที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบด้านความรู้สึกที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรอายุ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การศึกษา รายได้ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน การฝึกอบรมเกี่ยวกับเกี่ยวกับการป้องกัน การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกัน การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักปกครองท้องถิ่น และตัวแปรการพูดคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับการป้องกัน การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักปกครองท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

## 1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ภาคราชการและภาคเอกชนควรนำแนวทาง “กระบวนการประชาคม” ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของประชาชน ผู้นำชุมชนทุกสาขาอาชีพในพื้นที่ โดยร่วมกันพูดคุย แสดงความเห็น ให้ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไข มาใช้ในการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม

1.2 ภาคราชการและภาคเอกชนควรสนับสนุนการปฏิบัติงานของนักปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและการจัดการ

1.3 ภาคราชการและภาคเอกชนควรปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อขยายผลให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับนักปกครองท้องถิ่น

1.4 ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ ได้มีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับนักปกครองท้องถิ่น

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรศึกษาว่าเหตุใดราษฎรในพื้นที่ ยังคงมีปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะด้านการใช้สารเคมี ทั้งที่นักปกครองท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับตำบล หมู่บ้าน ที่มีความใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมและมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงมาก

2.2 ควรศึกษาถึงระดับทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล ฯลฯ ว่าอยู่ในระดับใด รวมทั้งมีการปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการไปมากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร